

Haarlem

Retouradres

aan de leden van de Gemeenteraad

Datum 10-11-2016
Ons kenmerk 2016/280910
Contactpersoon Herman Wals
Doorkiesnummer 023-511.3957
E-mail walsh@haarlem.nl
Onderwerp Feitenrelaas Stationsplein

Geachte leden van de raad,

In de commissie Beheer van 9 juni 2016 is het agendapunt Verharding rijgedeelte Stationsplein behandeld. Bij die gelegenheid heb ik toegezegd om de suggestie van D66 aan het college voor te leggen om een doelmatigheidsonderzoek (artikel 213a) uit te voeren (BAZ 2016/280910).

Op 21 juni heeft het college besloten dat het Stationsplein geen onderwerp vormt voor een 213a-onderzoek, omdat doelmatigheid in dit geval niet centraal staat. Wel is aan de organisatie gevraagd om een feitenrelaas op te stellen. Dat treft u aan in de bijlage.

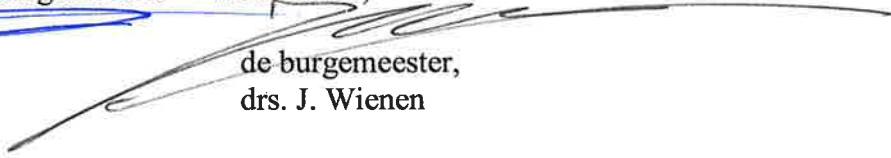
Aan het begin van het project is afgewogen of een natuurstenen plein haalbaar zou zijn. Op basis van de gemaakte analyses en de garanties van de aannemer is daar uiteindelijk wel voor gekozen.

De afspraken die indertijd gemaakt zijn tussen gemeente en aannemer om de risico's van het gebruik van natuursteen op te vangen zijn vervallen bij de gevoerde juridische procedure (met finale kwijting over en weer) en daar kon dus geen beroep meer op worden gedaan. Met de kennis van nu kunnen wij dat alleen maar betreuren.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
J. Scholten

de burgemeester,
drs. J. Wienen

Haarlem

2

Feitenrelaas Stationsplein

08-05-2007

B&W stemt in met het *Schetsboek Inrichting Ruimtelijke Kwaliteit Stationsomgeving*, waarin op blz. 17 staat:

Het plein krijgt een ingetogen inrichting passend bij de historische ambiance van de binnenstad en het stationsgebouw.
De bestrating zal voornamelijk bestaan uit roodgenuanceerde hollandse gebakken klinkers, het basismateriaal voor de binnenstad.
De toepassing van robuuste natuursteenkeien op het pleinvlak en in de rijwegzone van de bussen versterken het bijzondere karakter van deze plek.

Dit stuk stond ter kennisneming geagendeerd voor de commissie Ontwikkeling van 31 mei 2007.

07-02-2008

De gemeenteraad verleent het *Krediet project Stationsplein e.o.*

De plannen voor de herinrichting van het Stationsplein eo zijn in schetsvorm aan de raadscommissie Ontwikkeling voorgelegd. Het verder uitwerken hiervan tot een ontwerp voor het maaiveld vraagt om spoedige aanvang. Daarom wordt de Raad voorgesteld voor de komende 2 jaar (t/m 2009) krediet ter beschikking te stellen ter verdere voorbereiding en voor de eerste te realiseren delen.

Vervolgontwerp openbare ruimte

Het SIRK vormt de basis voor een te plegen verdere stedenbouwkundige uitwerking voor de stationsomgeving. Daarvoor zal extern expertise worden ingeschakeld. Aansluitend zullen de plannen de voor de uitvoering benodigde civieltechnische verdieping krijgen. De logistiek en fasering van de projectonderdelen zal moeten inspelen op enerzijds het functioneren van het Station(plein) als regionaal knooppunt en anderzijds op de tijdige realisatie van het project i.v.m. de subsidievoorwaarden.

03-12-2009

Bureau Breijn, verantwoordelijk voor de technische uitwerking van het ontwerp, brengt een rapport aan de gemeentelijke projectleiding uit over de

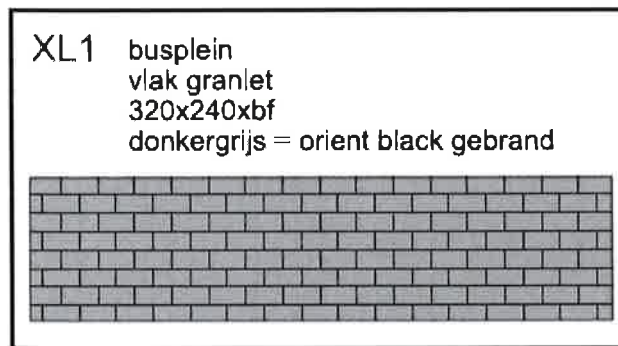
Haarlem

3

technische haalbaarheid van de door de ontwerpers gemaakte keuze voor natuursteen. Aanbevolen wordt om een proefvak aan te leggen en zo te onderzoeken hoe natuursteen en fundering zich in de praktijk houden.

03-03-2010

Detail uit het *Definitief inrichtingsplan* (onderdeel van het *Projectbesluit Stationsplein* dat op 6 januari 2011 op de agenda van de commissie Ontwikkeling stond en op 27 januari 2011 bij de commissie Beheer):

22-03-2010

In de ambtelijke projectgroep Stationsplein wordt aangekondigd dat eind maart op de Parklaan de werkzaamheden van start gaan voor de aanleg van een demonstratievak natuursteen. Naar de mening van de projectgroep moet natuursteen kunnen, mits een gebonden fundering toe wordt gepast.

07-04-2010

Binnen de organisatie vindt een afweging plaats van de voor- en nadelen van natuursteen voor het busstation. Uiteindelijk werd, met inachtneming van de bekende risico's en in het licht van de gegeven garanties, gekozen voor toepassing van natuursteen. Het proefvak gaf geen aanleiding voor een andere keuze

07-07-2010

De aannemer legt de uitvoeringsplanning voor de aanleg van het natuursteen aan de gemeentelijke projectmanager voor. De gemeente heeft, naast een technisch projectleider, een directievoerder en een toezichthouder op het

Haarlem

4

werk rondlopen. Eens in de paar weken vindt er een bouwvergadering van gemeente en aannemer plaats.

08-12-2010

Oplevering van de natuursteenverharding door de aannemer aan de gemeente. Geconstateerd werd dat de werkzaamheden conform bestek zijn uitgevoerd, behoudens een reeks van restpunten waarvoor de aannemer drie maanden de tijd kreeg om ze alsnog uit te voeren. Dit is voor het merendeel van de punten gebeurd, maar over het onderdeel dilitatievoegen ontstond een juridisch geschil, dat uiteindelijk in februari 2013 met een schikking beslecht is die finale kwijting over en weer inhield.

24-01-2011

Brief van wethouder Van Doorn aan de raad over de *Stand van zaken Stationsplein*:

Niet alleen heeft het busstation een andere vorm gekregen, met de toepassing van natuursteen (graniet), bijzondere openbare verlichting en nieuw straatmeubilair krijgt het plein ook een hoogwaardige uitstraling.

Ondanks de vroeg ingevallen winter met vorst, sneeuw en ijs is het gelukt het nieuwe busstation en de Jansweg, geheel volgens afspraak met Connexxion en de bewoners van de Parklaan, voor ingang van de winterdienstregeling op 12 december 2010 op te leveren. Het straatwerk rond de Beijneshal kon als gevolg van de vorst helaas niet voor 12 december worden aangelegd. Met de terugkeer van Connexxion op het plein op 12 december werd voldaan aan de BonRoute subsidievoorwaarden. Het tweede BonRoute voorschot (€ 4 mio) mag worden aangevraagd.

februari 2011 – maart 2012

Periodieke visuele inspectie van de natuursteenverharding door bureau Breijn, gericht op het herstel van beschadigde lijngoten, dilitatievoegen en tegels, maar ook op het veegregime met staalborstels. Omdat de gemeente in een juridisch geschil met de oorspronkelijke aannemer verwickeld was zijn de herstelwerkzaamheden door Heijmans uitgevoerd.

18-02-2013

Vaststellingsovereenkomst met de aannemer over het geschil rond 'bezwaken dilitatievoegen'. Partijen verklaren elkaar over en weer finaal te kwijten. Het college heeft op 10 november 2015 besloten om deze overeenkomst voor leden van de gemeenteraad vertrouwelijk ter inzage te leggen.

26-09-2013

De gemeenteraad stelt het *Vervolgkrediet Stationsplein* vast, met in de risicoparagraaf onder meer de tekst:

Het intensieve gebruik van het natuursteen, dit leidt tot hoge onderhoudskosten.

In de raadsvergadering ging de aandacht uit naar de kredietoverschrijding en het informeren van de raad daarover.

Na het verlenen van dit krediet zijn gefaseerd verdere herstelwerkzaamheden uitgevoerd. De fasering had als reden de logistiek (de grote stukken konden alleen in de vakanties worden uitgevoerd), het weer (uitvoering alleen mogelijk bij droog weer zonder vorst) en het verrichten van een proef (de stenen op een andere wijze aanbrengen en bezien of deze methode een werkbaar alternatief was). Eind 2014 lag het plein er weer goed bij.

03-12-2013

Uit de ambtelijke *Voortgangsrapportage Stationsplein en omgeving* (derde kwartaal 2013):

Natuursteen herstel Stationsplein wordt uitgevoerd in 2013 (€ 50.000) en 2014 (€ 50.000). Begin 2014 een inventarisatie van het restherstel maken. Eventuele tekorten op dit budget van € 100.000 dekken uit het krediet Stationsplein, uit de post natuursteen herstel (groot € 65.000).

15-09-2014

Uit het *Overdrachtsdocument elementenverhardingen* dat onderdeel uitmaakt van de contractstukken voor de domeindienstverleningsovereenkomst met Spaarnelanden:

Op het Stationsplein is een grote hoeveelheid natuursteen-verharding aanwezig. Dit jaar wordt het natuursteen vanuit het project hersteld tot een nul-situatie. Na dit herstel wordt het plein in regulier beheer genomen. De vraag vanuit het gebied is of het plein onderdeel gaat worden van het DVO en op welk niveau het plein beheerd zal worden wetende dat:

- Het een intensief gebruikt en bereiden plein is welke op een AAA-locatie ligt.
- Het plein preventief onderhoud behoeft om meer schade a.g.v. het 'domino-effect' te voorkomen (herstellen voegen bij voegbreuk, gebroken stenen herstellen, ed.)
- Het materiaal van het plein afwijkt van overig in Haarlem gebruikt materiaal.
- Het werken met natuursteen specialistisch werk is.

Knelpunt is dat er geen resultaatblad is voor natuursteen. In dit specifieke geval betreft het natuursteen gelegd in cement. Besloten is om dit op te nemen in het resultaatblad voor open verharding.

23-10-2014

Brief wethouder Sikkema aan de commissie Beheer over de *Stand van zaken Stationsplein*:

Op het Stationsplein wordt op dit moment het natuursteen hersteld. Bij de herontwikkeling van het Stationsplein is in het kader van de ruimtelijke kwaliteit bewust gekozen voor het toepassen van natuursteen bij deze belangrijke stadsentree van Haarlem. Voor het herstel is het afgelopen jaar gekeken wat hiervoor de beste methode is. In overleg met specialisten en na het uitvoeren van een proefstuk, waar een andere verwerkingswijze is uitgetoet, is in de zomer besloten het plein te herstellen op de reeds toegepaste wijze. Doelstelling is in 2014 het herstel van het natuursteen af te ronden, waarna het in 2015 mee kan in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor al het gemeentelijke straatwerk. Het intensieve gebruik van het plein betekent dat het onderhoud van het natuursteen aandacht blijft behoeven.

26-11-2014

Uit de ambtelijke *Voortgangsrapportage Stationsplein en omgeving* (derde kwartaal 2014)

Haarlem

7

Fase 2 van het natuursteenherstel Stationsplein gaat in september 2014 van start. Er is opdracht gegeven voor herstel o.b.v. offerte voor € 75.000. De eerste € 50.000 zal worden gedekt uit het GOOV budget open verhardingen, de overige kosten komen voor rekening van het krediet Stationsplein. Dekking voor dit herstel was voorzien. Na het herstel zal het natuursteen Stationsplein in een nul-situatie verkeren en wordt het meegenomen in de reguliere beheer en onderhoudscyclus binnen het DVO openbare ruimte. Het plein zal per januari 2015 op een B niveau beheerd worden.

15-01-2015

De commissie Beheer bespreekt de wethoudersbrief van 23 oktober 2014.

22-01-2015

De gemeenteraad wijst de motie *Regie over de kosten onderhoud gepasseerd station?* van SP en VVD af.

23-10-2015

Brief wethouder Sikkema aan de raad over het Stationsplein:

Het onderhoud van het plein blijft grote zorgen baren. Ik heb u eerder toegezegd het werken in regie na 1 jaar te evalueren. Voor wat betreft het onderhoud aan het Stationsplein, uitgevoerd door onze DDO-partner Spaarnelanden, heb ik besloten deze evaluatie eerder uit te laten voeren. Voor eind november is deze gereed.

Daarnaast heeft Spaarnelanden een inventarisatie van de onderhoudssituatie van het Stationsplein laten maken door de Antea groep. Dit moet leiden tot een adviesvoorstel over het constructief herstel voor de lange termijn. Het advies van Antea wordt op vrijdag 30 oktober 2015 bij Spaarnelanden ingediend en in de week daarna met de gemeente besproken. De opties voor de inrichting en het onderhoud van het plein bespreek ik vervolgens met u.

29-10-2015

Mondelinge vragen van de SP in de gemeenteraad over het vervangen van natuursteen door een duurzamer materiaal. De motie *Stationsplein als keerpunt* wordt verworpen.

Haarlem

8

27-11-2015

Brief van wethouder Sikkema aan de raad over *Evaluatie onderhoud Stationsplein* met een samenvatting van het voorlopig Antea-rapport *Natuursteen Stationsplein Haarlem*.

Via GOB heb ik Spaarnelanden opgedragen om op korte termijn alsnog voegherstel en herstel van kleine schades uit te voeren – om te voorkomen dat dit grote schades worden – en de onderhoudstoestand frequent te monitoren.

Daarnaast verwacht ik een herstelplan van Spaarnelanden, gericht op de vraag of dit verhardingstype geschikt te maken is voor het soort gebruik. Afhankelijk van het advies zal ik u onderbouwde scenario's voorleggen met daarbij inbegrepen de keuze voor een ander soort verharding. Zonder herstelplan is het niet goed mogelijk om een vergelijking te maken tussen behoud en duurzaam onderhoud van het natuursteen en vervanging door (waarschijnlijk) beton, inclusief kapitaalvernietiging. Ook maak ik dan de afweging of er een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld moet worden.

26-01-2016

Brief van wethouder Sikkema aan de commissie Beheer bij het definitieve Antea-rapport *Natuursteenverharding Stationsplein Haarlem*.

Zoals ik in de vorige brief al schreef heb ik Spaarnelanden gevraagd om op korte termijn alsnog voegherstel en herstel van kleine schades uit te voeren – om te voorkomen dat dit grote schades worden – en de onderhoudstoestand frequent te monitoren.

Daarnaast verwacht ik binnen vier weken een herstelplan van Spaarnelanden, gericht op de vraag of dit verhardingstype geschikt te maken is voor het soort gebruik. Zonder herstelplan is het niet goed mogelijk om een vergelijking te maken tussen behoud en duurzaam onderhoud van het natuursteen en vervanging door een alternatieve verharding, inclusief de component kapitaalvernietiging.

Binnen twee weken na ontvangst van dit plan zal ik u onderbouwde scenario's voorleggen voor herstel van de huidige verharding dan wel vervanging door een alternatief.

Haarlem

9

16-06-2016

De gemeenteraad stemt unaniem in met het raadsstuk Verharding rijgedeelte busstation Stationsplein en daarmee met de vervanging van het natuursteen door beton. Er worden moties aangenomen van de CU (*Bestem besparing onderhoudsgeld voor volgende verbeterslag Stationsplein*) en Trots (*Waardig Entree Station Haarlem: verlichting geeft kleur aan het plein*).